

ANNE-MARIE GROENVELD OVER WEST NILE VIRUS:

“Hoe meer paarden we testen, hoe beter”

- “Als je naar andere tropische dierziekten kijkt, is het een kwestie van tijd voordat West Nile ook in ons land voorkomt”, aldus Anne-Marie Groenveld van *Paardenpraktijk Groenveld* in Andijk. Toen GD in 2014, in opdracht van de Sectorraad Paarden, startte met een onderzoek naar het voorkomen van West Nile Virus in Nederland, besloot zij direct om mee te doen.

Paardendierenarts Anne-Marie Groenveld met haar twee eigen paarden.

“Momenteel wordt jaarlijks slechts een beperkt aantal paarden in Nederland onderzocht op WNV, meestal alleen bij import of bij export”, zegt Anne-Marie. “Dat aantal is te klein om er zeker van te zijn dat we een introductie van het virus in Nederland snel kunnen ontdekken. Veel mensen vinden het pas noodzakelijk om een ziekte te bestrijden zodra die er is, maar dan loop je achter de feiten aan. Als er straks West Nile uitbreekt, dan is er ineens paniek. We moeten onze kop niet in het zand steken. Daarom is het goed dat we paarden preventief monitoren op aanwezigheid van WNV.”

DOOR HEEL NEDERLAND

Op dit moment doen zo'n 25 dierenartspraktijken verspreid over heel Nederland mee aan de WNV-monitoring. Zij verzamelen per paardenbedrijf maximaal twee monsters van paarden die niet gevaccineerd zijn tegen WNV. De eigenaren van de paarden moeten uiteraard toestemming geven. De monsternamen zijn gratis en worden meestal gecombineerd met reguliere bedrijfsbezoeken. De dierenarts stuurt de monsters naar GD. Als GD vervolgens antistoffen tegen WNV aantoonbaar maakt, dan wordt hetzelfde bloedmonster ook onderzocht door het Centraal Veterinair Instituut (CVI) in Lelystad. Het CVI geeft dan aan of het inderdaad om een veldvirus gaat, of dat het paard achteraf toch geënt bleek te zijn tegen WNV. In dat laatste geval is er dus niks aan de hand. Als het CVI bevestigt dat het inderdaad om een WNV-besmetting gaat, volgt ter bevestiging een tweede monsternamen door de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA).

HUIVERIG

Volgens Anne-Marie valt het niet altijd mee om paardeneigenaren te overtuigen om mee te doen. “Sommigen reageren een beetje huiverig als ik vraag of ik bloed mag afnemen voor het WNV-onderzoek. Hoewel ik uitleg dat het aantonen van het virus geen consequenties heeft voor het individuele paard, hebben mensen toch een beetje een associatie met bijvoorbeeld mond- en klauwzeer en vogelgriep. Ze zijn bang dat ergens geregistreerd wordt dat hun paard WNV heeft en dat later alle besmette paarden geruimd worden. Die angst is niet nodig. Het paard vormt namelijk geen enkel gevaar voor de volksgezondheid. Paarden zijn, net als mensen, eindgastheren. Dat wil zeggen: als paarden of mensen door besmette

WEST NILE VIRUS

Het West Nile Virus (WNV) wordt door muggen overgebracht en komt al decennialang voor in Afrika, Oost-Azië en delen van Europa. Vogels zijn het reservoir (de bron) van het virus. Mensen en paarden zijn de ‘eindgastheren’: zij kunnen het virus niet verder verspreiden. Dit komt doordat geïnfecteerde mensen en paarden onvoldoende virus in het bloed hebben om een niet-geïnfecteerde mug te besmetten, maar een vogel kan wel voldoende virus in zijn bloed hebben om een mug te infecteren. Trekvogels spelen dan ook een belangrijke rol in de verspreiding van het virus. In 1996 was er een grote uitbraak in Roemenië waarbij bijna 400 mensen zenuwverschijnselen hadden. Nadat het virus in 1999 Amerika binnenkwam, verspreidde het zich binnen vijf jaar over heel Noord- en Centraal Amerika.

Verschijnselen

Bij mensen en paarden leidt circa 10 procent van de infecties tot klachten. Geïnfecteerde paarden hebben vaak alleen een beetje last van koorts, lusteloosheid en gebrek aan eetlust. Bij de 10 procent van de paarden die wel klachten krijgt, is echter sprake van ernstige zenuwverschijnselen, variërend van spiertrillingen tot spierzwakte, gebrekkige coördinatie, verlammingen en veranderd gedrag. In Amerika werden de laatste tien jaar door het grote aantal infecties tienduizenden paarden en mensen ziek. Toen kregen 1200 mensen zenuwverschijnselen en 120 van hen overleden. Zo'n snelle verspreiding van WNV zou ook in Europa kunnen gebeuren. De laatste jaren zijn in Europa WNV-infecties aangetoond in onder meer Hongarije, Italië, Frankrijk, Portugal, Roemenië, Rusland, Spanje en Griekenland. Griekenland werd in de zomer en herfst van 2010 getroffen door een grote WNV-uitbraak: 191 mensen met zenuwverschijnselen werden opgenomen, waarvan er 32 overleden. Ook waren er paarden met zenuwverschijnselen.

Vaccinatie

Meerdere fabrikanten hebben in Nederland een enting voor WNV op de markt gebracht. Het is in ieder geval verstandig paarden die naar internationale wedstrijden gaan te laten inenten. Maar ook als een paard niet buiten Nederland komt, kan uiteraard gekozen worden voor vaccinatie tegen WNV-infecties.

muggen geprikt worden, kunnen ze het virus niet verder verspreiden naar andere paarden of mensen. Een besmet paard krijgt daarom ook geen beperkingen opgelegd: het mag gewoon op concours of naar de hengstenhouder. Het is van groot belang dat we paarden onderzoeken omdat ze dienen als ‘early warners’: als bij niet-geënte paarden antistoffen worden aangetoond, betekent dat dat er besmette muggen in Nederland zijn. Dan moeten we extra waakzaam zijn op mogelijke besmettingen bij mensen. De overheid garandeert dat besmette paarden niet geruimd worden. Bovendien kunnen we preventief enten tegen WNV. Als mensen zich eenmaal bewust zijn van het belang voor de paarden- en volksgezondheid, doen ze vaak wel mee.”

ALLEMAAL MEEDOEN

In de tijd die tussen het nemen van het eerste en het tweede bloedmonster zit, mag een van WNV verdacht paard niet verplaatst worden naar een andere locatie. Dat komt omdat de NVWA wil weten waar het paard op dat moment is, zodat ze de besmetting goed kunnen controleren. “Ook hier leggen mensen misschien een link met het vervoersverbod bij bijvoorbeeld vogelgriep, maar dit is van een totaal andere orde”, aldus Anne-Marie. “Na het testen van het tweede bloedje wordt het paard weer volledig vrijgegeven. Hoe meer paarden we testen, hoe groter de zekerheid dat we geen WNV in Nederland hebben. Ik zou dus zeggen: doe allemaal mee!” ●